

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на земеделието и храните
Дирекция „Растениевъдство”

СТЪПКИ ЗА ИЗДАВАНЕ НА РАЗРЕШЕНИЕ ЗА КОНТРОЛ ЗА СПАЗВАНЕ ПРАВИЛАТА НА БИОЛОГИЧНОТО ПРОИЗВОДСТВО И ВКЛЮЧВАНЕ НА НОВ ОПЕРАТОР (ПРОИЗВОДИТЕЛ, ПРЕРАБОТВАТЕЛ, ТЪРГОВЕЦ НА РАСТЕНИЯ, ЖИВОТНИ И АКВАКУЛТУРИ, РАСТИТЕЛНИ, ЖИВОТИНСКИ ПРОДУКТИ, ПРОДУКТИ ОТ АКВАКУЛТУРИ И ХРАНИ) В СИСТЕМА НА КОНТРОЛ

Съгласно чл. 16, ал. 1 от Закон за прилагане на Общите организации на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз (ЗПООПЗПЕС), министърът на земеделието и храните провежда политика на качество съгласно Регламент (ЕО) № 834/2007 на Съвета от 28 юни 2007 г. относно биологичното производство и етикетирането на биологични продукти и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 2092/91 (*ОВ, бр. L 189 от 20.7.2007 г., стр. 1*).

Компетентното звено, определено съгласно устройствения правилник на Министерство на земеделието и храните, което подпомага Министъра на земеделието и храните при провеждане на Политиката на качество в областта на биологичното земеделие е отдел „Биологично земеделие”. Отделът осъществява държавната политика, свързана с надзор и контрол в областта на биологичното производство и гарантира спазването на изискванията на Регламент (ЕО) № 834/2007.

На национално ниво законодателството в областта на биологичното земеделие се урежда със Закона за прилагане на Общите организации на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз (*В сила от 01.01.2007 г.*) и Наредба № 1 от 7 февруари 2013 г. за прилагане на правилата на биологично производство на растения, животни и аквакултури, растителни, животински продукти, продукти от аквакултури и храни, тяхното етикетиране и контрола върху производството и етикетирането (*ДВ, бр. 16 от 2013 г.*).

Наредба № 1 от 7 февруари 2013 г. за прилагане на правилата на биологично производство на растения, животни и аквакултури, растителни, животински продукти, продукти от аквакултури и храни, тяхното етикетиране и контрола върху производството и етикетирането предвижда условията и реда за:

1. прилагане на правилата на биологично производство на растения, животни и аквакултури, растителни, животински продукти, продукти от аквакултури и храни, тяхното етикетиране и контрола върху производството и етикетирането им съгласно изискванията на Регламент (ЕО) № 834/2007 и Регламент (ЕО) № 889/2008 на Комисията от 5 септември 2008 г. за определяне на подробни правила за прилагането на Регламент (ЕО) № 834/2007 на Съвета относно биологичното производство и етикетирането на биологични продукти по отношение на биологичното производство, етикетирането и контрола (*ОВ, бр. L 250 от 18.9.2008 г., стр. 1*);

2. създаване и поддържане на информационна база данни на:

а) производители, преработватели и търговци на земеделски продукти и храни, произведени по правилата за биологично производство;

б) лица, които осъществяват контрол за спазване на правилата за биологично производство на земеделски продукти и храни и означаването им съгласно изискванията на Регламент (ЕО) № 834/2007;

в) посевен, посадъчен материал и семена от картофи, произведени по правилата на биологично производство;

3. прилагане на правила за преход към биологично производство;

4. прилагане на правила за внос от трети държави на биологични растения, животни и аквакултури, растителни, животински продукти, продукти от аквакултури и храни съгласно изискванията на Регламент (ЕО) № 1235/2008 на Комисията от 8 декември 2008 г. за определяне на подробни правила за прилагането на Регламент (ЕО) № 834/2007 на Съвета по отношение на режима за внос на биологични продукти от трети държави (*ОВ, бр. L 334 от 12.12.2008 г.*);

5. издаване на разрешение за контролна дейност и последващ официален надзор върху дейността на контролиращите лица;

6. състава и функциите на постоянната междуведомствена консултативна комисия по биологично земеделие, наричана по нататък "комисията";

7. официален контрол на биологично произведени земеделски продукти и храни в търговската мрежа по чл. 25а, ал. 1 от Закона за прилагане на Общите организации на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз (ЗПООПЗПЕС).

I. Издаване на разрешение за контрол за спазване правилата на биологичното производство на лица:

А) със седалище в държава - членка на Европейския съюз, или в държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство;

Б) чуждестранните лица със седалище извън Европейския съюз и Европейското икономическо пространство.

- Контролът за спазване на правилата за биологично производство, преработка, означаване и търговия със земеделски продукти, продукти от аквакултури, храни и фуражи в Република България в съответствие с разпоредбите на Регламент (ЕО) № 834/2007, Регламент (ЕО) № 889/2008, ЗПООПЗПЕС и Наредба № 1 се осъществява от контролиращи лица, получили разрешение съгласно чл. 18, ал. 1 ЗПООПЗПЕС, наричани "контролиращи лица".

- Контролиращите лица са местни и чуждестранни лица - търговци по смисъла на Търговския закон или на законодателството на държава - членка на ЕС, или на държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, и получили разрешение от министъра на земеделието и храните.

- За извършване на контролна дейност контролиращите лица получават разрешение от министъра на земеделието и храните, в което се вписва кодов номер.

- Контролът за спазване на правилата за биологично производство, преработка, означаване и търговия със земеделски продукти, продукти от аквакултури, храни и фуражи се осъществява на основа на договор за контрол и сертификация, сключен между оператор и контролиращо лице.

- С договора се уреждат отношенията по осъществяване на контрол и сертификация за спазване на правилата за биологично производство, преработка, означаване и търговия със земеделски продукти и храни в Република България.

А) лица със седалище в държава - членка на Европейския съюз, или в държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство;

1. Подаване на заявление - лицата подават Заявление до Компетентното звено в МЗХ, което съдържа данни за правния статус на лицето: търговска или съдебна регистрация, единен идентификационен код или код по БУЛСТАТ, наименование (фирма), седалище, адрес (адрес на управление) в Република България и предмет на дейност.

2. Към заявлението се прилагат:

2.1. копие от регистрация по ЕИК/БУЛСТАТ или копие на документ за вписване в друг регистър съгласно законодателството на държавата - членка на Европейския съюз, или на държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство.

2.2. нотариално заверено копие на сертификата за акредитация, издаден от Изпълнителна агенция "Българска служба за акредитация", съответно от органа за акредитация на държавата - членка на Европейския съюз, или на държавата - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, в която е седалището на лицето, с който се удостоверява съответствие с изискванията на стандарт EN 45 011, съответно ISO/IEC Guide 65.

2.3. досие.

3. Досието съдържа:

3.1. процедура за извършване на контрол, включваща подробно описание на превантивните и контролните мерки, които контролиращото лице се задължава да прилага при упражняване на контрола, и гаранции за неговата обективност.

3.2. копие на договор с лаборатория/лаборатории, която/които ще извършва/извършват анализи.

3.3. мерките, които контролиращото лице прилага при установяване на нарушения.

3.4. данни за техническото оборудване, с което контролиращото лице разполага;

3.5. данни за броя на служители на контролиращото лице и за тяхната квалификация и опит в контролната дейност.

4. Документи, които са издадени на чужд език, се придружават от легализиран превод на български език.

Б) чуждестранните лица със седалище извън Европейския съюз и Европейското икономическо пространство.

1. Подаване на заявление - лицата подават Заявление до Компетентното звено в МЗХ. Заявлението се подава чрез клон, регистриран по реда на чл. 17а от Търговския закон и съдържа данни за правния статус на чуждестранното лице: правна форма, наименование (фирма), седалище, адрес (адрес на управление), предмет на дейност и административна, съдебна или друга регистрация, ако приложимото в съответната страна право изисква такава, данни за регистрацията на клона и адреса в страната.

2. Към заявлението се прилагат:

2.1. копие на акта за административна, съдебна или друга регистрация на чуждестранното лице, ако приложимото в съответната страна право изисква такава.

2.2. копие на удостоверението за регистрация на клон на чуждестранното лице - търговец, в страната.

2.3. копие на сертификата за акредитация, с който се удостоверява съответствието с изискванията на стандарт EN 45 011, съответно ISO/IEC Guide 65, издаден от орган на акредитация в страна, която е подписала Споразумението за международно признаване към Международния акредитационен форум.

2.4. досие.

3. Досието съдържа:

3.1. процедура за упражняване на контрол, включваща подробно описание на превантивните и контролните мерки, които контролиращото лице се задължава да приложи при осъществяване на контрола, и гаранции за тяхната обективност.

3.2. копие на договор с лаборатория/лаборатории, която/които ще извършва/извършват анализи.

3.3. мерките, които контролиращото лице прилага при установяване на нарушения.

3.4. данни за техническото оборудване, с което контролиращото лице разполага;

3.5. данни за броя на служителите на контролиращото лице и тяхната квалификация и опит в контролната дейност.

4. Документи, които са издадени на чужд език, се придружават от легализиран превод на български език.

- Компетентното звено извършва административна проверка на представените в досието документи, заявените данни и други обстоятелства, свързани със заявлението.

- В случай на липса или нередовност на документите компетентното звено уведомява кандидата с подробно писмено изложение на липсите и нередовностите.

- При представяне на поисканите документи длъжностните лица от компетентното звено:

1. извършват проверка на място за установяване на фактическото съответствие с представените документи, като:

- а) посещението на място се извършва в присъствието на кандидата, упълномощен негов представител или служител;

- б) след приключване на посещението на място длъжностните лица представят заключение с резултатите от посещението за подпис на лицето, който има право да напише обяснения и възражения по направените констатации;

- в) копие от заключението се предоставя на кандидата, упълномощения негов представител или служител веднага след приключване на посещението на място.

2. представят доклад с резултатите от проверките до министъра на земеделието и храните.

3. след запознаване на министъра на земеделието и храните с доклада, резултатите от проверката се представят на Постоянната междуведомствена консултативна комисия по биологично земеделие, комисията.

4. Комисията разглежда заявлението с приложеното към него досие и резултатите от извършените проверки и прави предложение до министъра на земеделието и храните.

5. Министърът на земеделието и храните издава разрешение или прави мотивиран отказ в срок два месеца.

6. Издадените разрешения се обнародват в "Държавен вестник" на Република България.

II. Стъпките за включване на нов оператор (производител, преработвател, търговец на растения, животни и аквакултури, растителни, животински продукти, продукти от аквакултури и храни) в система на контрол са както следва:

1. Земеделският производител заявява пред избраното от него контролиращото лице желанието си за сертификация в областта на биологичното земеделие (по телефон, на e-mail, чрез писмено запитване).

Министърът на земеделието и храните, като компетентен орган, е издал разрешение за извършване на контрол за спазване правилата на биологичното земеделие на единадесет контролиращи лица: „Балкан Биосерт” ООД, „Кю Сертификейшън” АД, „СЕРЕС – Сертификация на екологични стандарти” ООД, „Лакон” ООД, Би Си Ес Оеко – Гаранти” ООД, Дружество „Контрол Юнион Сертификейшънс”, „А Серт Европейска организация по сертифициране” АД, „Институт за контрол на биологични продукти” АД (Институт Био Еллас), „Екогрупо Италия” ООД с клон „Екогрупо Италия-клон България”, „Биоагричерт Италия България” ЕООД, „СЖС България” ЕООД. Информация за всяко контролиращо лице бихте могли да намерите в сайта на Министерството на земеделието и храните, в рубрика „Биологично земеделие”, подрубрика „Информационни регистри”, „Информационен регистър на лицата, получили разрешение от министъра на земеделието и храните да осъществяват контрол за съответствие с биологичното производство”.

2. Контролиращото лице изпраща на оператора комплект документи за попълване.

3. Операторът прочита документите, попълва ги и ги изпраща или представя лично в офиса на контролиращото лице.

4. Контролиращото лице оценява полученото Заявление и ако то е правилно попълнено и придружено с всички необходими документи предлага на заявителя Договор за сертификация и ценова оферта.

5. При приемане на предложения Договор и ценова оферта, заявителят подписва и изпраща съответните документи в офиса на контролиращото лице и извършва плащане за първоначална проверка (инспекция) на място.

6. Контролиращото лице определя дата за първоначална проверка (инспекция) на място в стопанство или предприятие на заявителя, както и инспектор, който ще проведе проверката.

7. Ако в резултат от проведената проверка на място се установи, че стопанството или предприятието на заявителя отговаря на изискванията на биологичното производство, то бива включено в системата за контрол на контролиращото лице и вписано в списъка на контролираните оператори.

8. Стопанството/предприятието подлежи всяка година минимум на една пълна проверка на място. Броят на проверките се определя на основа на анализ на риска.

9. Проверките на място се извършват в т.нар. критични периоди, т.е. когато е най-голяма вероятността за допускане на несъответствия с изискванията на законодателството. По време на проверките инспекторите проверяват съответствието на данните, подадени в Заявлението за сертификация, спазването на нормативните изисквания, документацията (дневниците и оправдателните документи) на стопанството/предприятието, посещават се всички производствени площи, помещенията за съхранение и преработка, наблюдават различните етапи на производство.

10. В резултат от проверката инспекторът попълва инспекторски доклад, който се подписва от контролиращото лице и от оператора.

Инспекторите могат да вземат проби за установяване наличието на неразрешени субстанции (в случай на съмнение за използването на такива или съгласно годишния план на контролния орган за вземане на проби).

11. Инспекторите съставят Доклад от извършената проверка, който операторът също подписва, след като се е запознал с неговото съдържание.

11. Докладът от проверката се оценява от контролиращото лице и ако е необходимо, се дават предписания за мерки, които да осигурят и гарантират съответствието на стопанството или предприятието с изискванията на законодателството в областта на биологичното земеделие.

Министерство на земеделието и храните поддържа информационна база данни на лица, които осъществяват контрол за спазване на правилата за биологично производство на земеделски продукти и храни и означаването им съгласно изискванията на Регламент (ЕО) № 834/2007. Информационната база данни се поддържа съгласно разпоредбите на чл. 16, ал. 3, точка 4 от ЗПООПЗПЕС и чл. 1, ал. 1, точка 2б от Наредба № 1. Съгласно разпоредбите на чл. 38, ал. 1 в *едномесечен срок* от сключване на договор за контрол и сертификация с контролиращо лице производители, преработватели и търговци на земеделски биологични продукти и храни представят информация за дейността си до компетентното звено. Информацията включва:

1. данни за правния статус, наименование (фирма), седалище, адрес (адрес на управление) в Република България и място на производствената дейност;

2. извършвана дейност;

3. копие на договор за контрол и сертификация с контролиращо лице;

4. декларация, че лицето спазва правилата за биологично производство, преработка и внос на биологични продукти и храни, както и правилата за означаване в съответствие с разпоредбите на Регламент (ЕО) № 834/2007, Регламент (ЕО) № 889/2008, ЗПООПЗПЕС и тази наредба.

Като оператор, включен в система на контрол, можете да получите финансовото подпомагане под формата на компенсаторно плащане по **мярка 214 „Агроекологични плащания”**, подмярка „Биологично земеделие”, направления „Биологично растениевъдство” и „Биологично пчеларство” от Програмата за развитие на селските райони 2007-2013 г.

Насърчаването на земеделските производители за преминаване към или поддържане на биологично земеделие допринася едновременно за: **опазване на околната среда** - укрепва агроекосистемите, опазва биоразнообразието и предоставя възможност на бъдещите поколения да се възползват от съхранената природа; **производство на здравословни храни** - тази форма на земеделие отговаря на нуждите на нарастващия брой потребители, тъй като използва безопасни и прозрачни методи на производство; **социален ефект** - създава заетост в селските райони и повече работни места в сравнение с конвенционалното земеделие.

В световен мащаб интересът към биологично земеделие непрекъснато нараства. В България има много добри предпоставки за развитие на биологичното земеделие, като запазени от екологична гледна точка райони, с богато биологично разнообразие, включително в места по Natura 2000.

Биологичното земеделие води до стабилизиране на доходите на земеделските стопани чрез навлизане на нови, развиващи се пазари на качествени и здравословни хранителни продукти, което означава и намаляване на безработицата. Министерство на земеделието и храните полага усилия за популяризиране на биологичното земеделие и неговите основни принципи, свързани с:

- опазване здравето на хората и на околната среда;
- грижа за съхраняване на почвите, в това число ограничаване на използваните подобрители на почвата и препарати за растителна защита;
- насърчаване на доброто партньорство;
- запазване на биологичното разнообразие;
- забрана за използване на ГМО и продукти, произведени от или чрез ГМО.